

ת"פ 42482/12/12 - פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה נגד מחמד דענה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 42482-12-12 פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה נ' דענה

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן קורנהאוזר
פרקליטות מחוז מרכז מיסוי וכלכלה

המאשימה

נגד

מחמד דענה

הנאשם

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

הוצאת חשבונית או מסמך הנחזה לחשבונית, במטרה להביא לכך שאחר יתחמק מתשלום מס בו הוא חייב, לפי סעיף 117(ב)(3) בצירוף סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף התשל"ו - 1975 (להלן: "החוק") (41 עבירות); שימוש במרמה או תחבולה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק (69 עבירות); הרשאה להכין או לקיים פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות כוזבות, לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה") (4 עבירות); שימוש בעורמה או בתחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודה (4 עבירות); מסירת ידיעה כוזבת או דוח לפי סעיף 117(1) לחוק (28 עבירות).

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתקופה שבין חודש אוקטובר 2004 ועד חודש יוני 2007, היה הנאשם רשום כעוסק במס הכנסה ומע"מ, כקבלן עבודות בניה ושיפוצים. בתקופה הרלוונטית, הוציא הנאשם 41 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס על שם עובד מורשה מוחמד דענה, מבלי שסיפק עבודה או שירות תמורתן ומבלי שקיבל את הסכומים המופיעים בחשבוניות (להלן: "החשבוניות הפיקטיביות"). מדובר בסכום כולל של 2,200,154 ₪, אשר סכום המע"מ הנובע מחשבוניות מס אלה הינו 361,877 ₪. הנאשם מכר חשבוניות אלה עבור עמלה.

במהלך התקופה הרלוונטית, הגיש הנאשם 28 דוחות תקופתיים כוזבים למנהל מע"מ, בכך שכלל בהם את החשבוניות הפיקטיביות. הנאשם עשה את כל הפעולות האמורות במזיד, בכוונה להתחמק מתשלום מס או לעזור לאחר להתחמק מתשלום מס.

3. טרם הטיעונים לעונש התקבל תסקיר בעניינו של הנאשם. הנאשם בן 40, נשוי, אב לארבעה ילדים ומצפה לילד נוסף, עובד בעבודות מזדמנות. הנאשם נשר מלימודיו לאחר 8 שנות לימוד, התקשה

להסתגל למסגרות ולשמור על יציבות תעסוקתית. מצבו הכלכלי קשה, ותלויים כנגדו עיקולים. אשר לעבירות בהן הורשע, נמנע הנאשם מלקחת אחריות לביצוען, תוך טענה כי נפל קורבן לשותפים עסקיים שהונו אותו. בנוסף, לא ראה הנאשם כל דופי בהתנהלותו, וביטא תחושות קורבנות ועוול. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לבחון באופן ביקורתי את התנהלותו, ואינו מקבל אחריות למעשיו. לצד זאת, הנאשם הביע רצון לניהול חיים נורמטיביים, וכן ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם מרתיע. הנאשם שלל צורך בהתערבות טיפולית. לפיכך, המליץ שירות המבחן על השתת ענישה מוחשית ומציבת גבולות.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה הדגישה את גובה סכום החשבוניות הפיקטיביות וסכום המע"מ, כאשר הנאשם לא הסיר את מחדליו, ואף קיים כנגדו כיום חוב גבוה במס הכנסה ובמע"מ. במעשיו, פגע הנאשם בכלל האזרחים, תוך ששלח ידו לקופה הציבורית. אין במדובר במעידה חד פעמית, אלא בהתנהגות מתמשכת על פני תקופה ארוכה. המאשימה הפנתה לפסיקה, במסגרתה נקבעו מתחמי ענישה שבין 15 ל-36 חודשי מאסר בפועל, וכן בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל. בנסיבותיו של הנאשם, עתרה המאשימה להטיל עונש ברף העליון של המתחם, כיוון שהנאשם אינו רואה פסול בהתנהגותו אלא רואה עצמו כקורבן, וכן לאור הצורך בהעדפת אינטרס הגמול על פני אינטרסים אישיים. המאשימה הוסיפה כי כנגד הקבלן מקבל החשבוניות, הוגש כתב אישום המתברר בימים אלה, וכן כי אותו קבלן לא הסיר את מחדליו.

5. הסנגור טען כי יש לתת דגש לנסיבות מקרה זה, בו מדובר בחשבוניות עסקאות ולא בחשבוניות תשומות, כך שהנאשם לא פגע בקופת האוצר ולא שלשל את הכסף לכיסו. בנוסף, כתוצאה מכך צמח חובו של הנאשם למס הכנסה. החשבוניות נמסרו לאחר, ולא הנאשם עשה בהן שימוש. מכאן, דרישת המדינה לתשלום החוב ולהסרת המחלוקת הינה בגדר ענישה כפולה, שכן הנאשם מתבקש לשלם מס עבור כסף שלא קיבל, וכן דיווח את אותן חשבוניות פיקטיביות, כך שנוצר חוב אישי כנגדו. הנהנה ממרבית החשבונית, הוא אותו קבלן פרטי שקיבל, שכן הוא קיזז סכומים אלה, וכך הוא זה שגרם את הנזק לקופת המדינה. בנסיבות תיק זה, טען הסנגור כי יש לראות בכל המקרים כמקשה אחת. לנאשם אין עבר קודם בעבירות מסוג זה, והוא עבר שינוי מהותי בשנים האחרונות, עת התחתן, הפך לאב, ונקלע למצוקה כלכלית קשה, בגינה פעל כפי שפעל. לפיכך, עתר הסנגור להשית על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות.

הנאשם שב וקיבל אחריות למעשיו, ציין את מצבו המשפחתי ואת מצבו הכלכלי הקשה, הנובע, בין היתר, מעברו הפלילי.

מתחם הענישה

6. מערכת גביית המס מבוססת על דיווח נכון וישר. עבירות המס פוגעות בקופה הציבורית, משבשות את הפעולה התקינה במשק, ופוגעות באמון הציבור בערך הנשיאה השווה בנטל המיסים. הנפקת חשבוניות פיקטיביות, משבשת את מנגנון גביית המס, ואיננה מאפשרת פיקוח, אכיפה וגביית מס אמת. אי העברת דוחות אמת, פוגעת באפקטיביות מערכת המיסוי, וביכולתה לתכנן את היקפי הגביה. עבירות המס מתאפיינות בזמינות רבה ובביצוע קל, לצד קושי באיתור מבצע העבירה. פגיעתן הרעה של עבירות אלו במשק, הינה רבת פנים ורבדים, ועל כן נקבע לא אחת בפסיקה, כי על בתי המשפט להעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקוליו האישיים של הנאשם (ראו רע"פ 6371/14 אבו מנסי באסם נ' ...).

מדינת ישראל (28.10.14); רע"פ 4323/14 **מולדובן נ' מדינת ישראל** (26.6.14); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.3.14). כפי שקבע כב' בית המשפט העליון, "עבירות המס מחייבות, ככלל, הטלת עונשי מאסר על העבריינים" (רע"פ 3998/15 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (28.6.15)). יודגש, כי הפסיקה אליה היפנה הסנגור, שונה מהמקרה הנדון בהיקף העבירות, ואף בהוראות החיקוק בהן הורשעו הנאשמים. אין להתייחס לעבירות מס שהעונש המירבי אותו קבע המחוקק בצידה הוא שנת מאסר, דוגמת ת"פ 22183-05-11 אליו היפנה הסנגור, כפי שיש להתייחס לעבירות בהן הורשע הנאשם. יש להבחין בין עבירות המס השונות, העונש הקבוע בצידן, ונסיבות ביצוען, בכלל זה היקף העבירות, משך ביצוען, האם הוסרו המחדלים, רמת התחכום ועוד.

בנסיבות המקרה הנדון, מדובר בשורה של עבירות מס אותן ראה המחוקק בחומרה, וקבע בצידן עונשים של חמש ושבע שנות מאסר, זאת לצד קנסות מכבידים. הנאשם הורשע בעשרות רבות של עבירות, אותן ביצע במשך למעלה משנתיים וחצי. אינני מקבל את טיעון הסנגור, כי מי ש"הרוויח" מביצוע העבירות היה אותו קבלן אשר קיבל את החשבוניות מהנאשם: הנאשם הביא במעשיו, לנזק כספי לקופה הציבורית, וזאת בבחינת חוטא ומחטיא. הנאשם קיבל בעצמו תמורה עבור אותן חשבוניות פיקטיביות, אשר הביאו בהמשך לנזק משמעותי לקופה הציבורית, לאחר שניתנו בידי האחרים. אף המחוקק לא ראה להבחין במידת הענישה של אדם אשר משתמט מתשלום מס, לבין זה המבצע פעולה שמטרתה להביא לידי כך שאחר יעשה כן. בנוסף, אופן פעולתו הנאשם, אשר הגיש עשרות דוחות תקופתיים כוזבים, פוגע בערכי דיווח האמת, העומדים בבסיס גביית מיסים נכונה ושיווייונית.

7. הצדדים ביקשו לקבוע מתחם ענישה אחד בגין מעשי הנאשם. בהתאם לפסיקה אשר אימצה את מבחן "הקשר ההדוק", ונוכח הנסיבות שפורטו לעיל, אני מקבל את עתירת הצדדים ומוצא כי יש לקבוע מתחם ענישה אחד בגין אירוע מתמשך זה (ראו ע"פ 6341-14 **ניסים בן אישטי נ' מדינת ישראל** (8.7.15); ע"פ 3614-14 **גיא פן נ' מדינת ישראל** (29.6.15)).

לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה באירוע זה, נע בין 10 ל- 36 חודשי מאסר בפועל. לצד רכיב המאסר, ונוכח קיומו של מניע כלכלי בביצוע העבירות וכן נזק כלכלי, מתבקשת הטלת קנס משמעותי. בעת קביעת מתחם הקנס, יש לשקול את מצבו הכלכלי של הנאשם, כפי שבא לידי ביטוי בתסקיר ובמהלך הטיעונים לעונש. בהתחשב במצב קשה זה, וכן בסכומי העבירות ובמשך ביצוען, אני קובע כי גובה הקנס נע בין 40,000 ₪ לבין 200,000 ₪.

העונש המתאים

8. כנגד הנאשם שתי הרשעות קודמות, אשר אחת מהן הינה בשל עבירת שוד מזויין, בגינה ריצה מאסר בפועל. תקופת המאסר לא הסיטה את הנאשם מלשוב ולבצע עבירות בעלות פן רכוש כלכלי, לאורך תקופה כה ארוכה של למעלה משנתיים וחצי, בעקביות ובשיטתיות. חמור מכך, אף ההליך המשפטי לא הביא את הנאשם להבין ולהפנים את הפסול במעשיו, כאשר שרות המבחן ציין מפורשות כי הנאשם מתקשה לבחון בעין ביקורתית את התנהלותו, חש כקורבן, ואינו מקבל אחריות על מעשיו. התנהלות זו, מעלה תהיות אשר לטענת הסנגור כי הנאשם שינה את דרכיו לאחר נישואיו. בנסיבות אלה, יש להטיל על הנאשם עונש משמעותי, אשר יחדד עבורו את הבעייתיות שבמעשיו, ויעביר אף מסר דומה לציבור השוקל לבצע עבירות מס. הנאשם נמנע מלהסיר את מחדליו, תוך שטען למצב כלכלי קשה, אשר

שימש כטיעון נוסף להקלה בעונשו. הפסיקה דחתה טיעון זה, לגבי נאשמים נעדרי עבר פלילי, אשר ביצעו את העבירה בשל מצב כלכלי:

"מצבו הכלכלי של המבקש אף הוא אינו מהווה עילה להתערבות בגזר דינו. במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם"... (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)).

לצד כל האמור, יש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו לפני, את מידת פגיעת העונש באשתו ובילדיו, וכן החמרת המצב הכלכלי, אותו תספוג משפחתו הקרובה, עם תחילת ריצוי מאסרו. סוגית השפעת העונש על משפחת הנאשם ועל מצבה הכלכלי, תהווה שיקול הן בגובה המאסר והן בגובה הקנס שיוטל עליו.

9. לאחר ששקלתי את כל האמור לעיל, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 16 חודשי מאסר בפועל. הנאשם יתחיל בריצוי עונשו ביום 1.12.15. הנאשם יתייצב במועד זה עד השעה 11:00 בבית המעצר המחוזי מגרש הרוסים.
- ב. 9 חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים משחרורו עבירה מסוג פשע על פקודת המיסים או על חוק מס ערך מוסף.
- ג. 5 חודשי מאסר, אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים משחרורו עבירה מסוג עוון על פקודת המיסים או על חוק מס ערך מוסף.
- ד. קנס בסך ₪ 50,000 או עשרה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב 20 תשלומים שווים החל מיום 1.8.16 ומידי תחילת כל חודש שלאחר מכן.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' בחשוון תשע"ו, 21 אוקטובר 2015, במעמד הצדדים.

חתימה